

SİRKÜLER SAYI: 2024/190

18.10.2024

MÜKELLEF OLMAYANLARIN 7.000 TÜRK LİRASINI AŞAN TAHSİLAT VE ÖDEMELERİNİ ARACI KURUMLAR KANALIYLA YAPMALARI ZORUNLU HALE GELMİŞTİR

18.10.2024 tarih ve 32696 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 572 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (VUK GT 572) ile mükelleflerin muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini bankalar, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğuna ilişkin usul ve esasları düzenleyen 459 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (VUK GT 459)’nde değişiklikler yapılmıştır.

VUK’nun mükerrer 257. maddesinde yapılan Kanun değişikliğiyle 02.08.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere mükellef olmayanlara, muameleleri ile ilgili tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle tevsik etmeleri zorunluluğunu getirme ve bu zorunluluğun kapsamını ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslarını belirleme konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı’na yetki verilmişti. Bakanlıkça söz konusu yetki kullanılarak, VUK GT 572 aracılığıyla VUK GT 459’da, mükellef olmayanların da tevsik zorunluluğu kapsamına dahil edilmesine ilişkin aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

- VUK’nun 232. maddesinin 1. fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccar, serbest meslek erbabı, kazançları basit usulde tespit olunan tüccar, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçi, vergiden muaf esnaf dışında kalanlar “**mükellef olmayanlar**” olarak tanımlanmıştır.

- Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların (**mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere**) yapacakları, **7.000 TL'nı aşan** tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunlu hale getirilmiştir.

- Getirilen zorunluluk gereği, mükellef olmayanlar da, **tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan yapacakları alımlarına** ilişkin 7.000 TL'nı aşan tahsilat ve ödemelerini bankalar, 6493 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi gibi aracı finansal kurumlar kanalıyla yapacaklardır.

- Tevsik zorunluluğu kapsamındaki ödemelerin tahsilatı yapanın hesabına, bizzat aracı finansal kurumların şubelerine gidilmek ve işleme ait açıklamalara da yer verilmek suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacaktır. Örneğin, herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan kişiler bu doğrultuda işlem yaptıkları takdirde tevsik zorunluluğuna uyulmuş kabul edileceklerdir.

- Söz konusu tahsilat ve ödemede tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda zorunluluğu ihlal eden taraflara VUK'nun mükerrer 355. maddesinde düzenlenen cezalar ayrı ayrı uygulanacaktır.

Bu kapsamda, tevsik zorunluluğuna uymayan;

- Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında 20.000 Türk lirasından,
- İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında 10.000 Türk lirasından,
- Yukarıda yazılı bulunanlar dışında kalanlar hakkında 5.000 Türk lirasından,

az olmamak üzere **işleme konu tutarın %10'u** nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilecektir. Bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı **20 milyon Türk lirasını geçemeyecektir.**

- **Mükellef olmayanların yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle** yapacakları işlemlere ilişkin **tahsilat ve ödemelerin** aracı finansal kurumlar kanalıyla gerçekleştirilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Zorunluluk kapsamındaki mükelleflerin aksine, **mükellef olmayanların** bu şekilde nakit tahsil ettikleri tutarları, tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikini sağlamaları da **zorunlu tutulmamıştır.**

- VUK GT 459'a eklenen örneklere göre uygulama aşağıdaki şekilde yürütülecektir.

“Örnek: Kamu kurumunda memur olarak çalışan Bay (A) evinde kullanmak üzere, beyaz eşya perakende ticareti ile uğraşan (B) Ltd. Şti.'nden 20.000 TL tutarında bir buzdolabı satın almıştır. Söz konusu buzdolabının tutarı 7.000 TL'lik haddi aştığından bu işleme ait tahsilat ve ödemelerin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması gerekmektedir. Söz

konusu tahsilat ve ödemede tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda memur Bay (A) ve (B) Ltd. Şti.'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.

Tevsik zorunluluğu kapsamındaki ödemelerin tahsilatı yapanın hesabına, bizzat aracı finansal kurumların şubelerine gidilmek ve işleme ait açıklamalara da yer verilmek suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacaktır.

Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (C), mobilya perakende ticareti ile uğraşan (D) Ltd. Şti.'den 15.000 TL tutarında bir masa satın almıştır. Bay (C) söz konusu ödemeyi gerçekleştirmek için (D) Ltd. Şti.'nin hesabının bulunduğu bankanın bir şubesine gitmiş, işleme ait açıklamalara yer vermek ve karşılığında banka dekontu almak suretiyle ödemeyi yerine getirmiştir. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacak ve Bay (C) ile (D) Ltd. Şti.'ne ceza uygulanmayacaktır.

Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (E), cep telefonu perakende ticareti ile uğraşan Bay (F)'den 25.000 TL tutarında bir cep telefonu satın almıştır. Bay (E) söz konusu cep telefonunun bedelini işlem anında nakit olarak Bay (F)'ye ödemiştir. Bay (F) ise söz konusu tutarı banka şubesine giderek kendi hesabına yatırmıştır. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmamış olacak ve Bay (E) ile Bay (F)'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır."

VUK GT 572 yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

EK:

Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 572)

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER
YMM
Forvis Mazars, Ortak

Tufan SEVİM
YMM
Forvis Mazars, Ortak

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)’ndan:

**VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 459)’NDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(SIRA NO: 572)**

MADDE 1- 24/12/2015 tarihli ve 29572 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)’nin “2. Yetki” başlıklı bölümünün birinci paragrafında yer alan “mükelleflere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve mükellef olmayanlara” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Aynı Tebliğin “3. Tanımlar” başlıklı bölümünün (ç) bendinde yer alan “vergiden muaf esnafı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mükellef olmayanları,” ibaresi eklenmiş ve (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Mükellef olmayanlar: Bu Tebliğ uygulaması bakımından, Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccar, serbest meslek erbabı, kazançları basit usulde tespit olunan tüccar, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçi, vergiden muaf esnaf dışında kalanları,”

MADDE 3- Aynı Tebliğin “4.1. Kapsam ve Tutar” başlıklı bölümünün birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bölümün ikinci paragrafından sonra aşağıdaki paragraflar eklenmiştir.

“Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların (mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) yapacakları, 7.000 TL’yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.”

“Bu zorunluluk kapsamında, mükellef olmayanlar da, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan yapacakları alımlarına ilişkin 7.000 TL’yi aşan tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapacaklardır.

Örnek: Kamu kurumunda memur olarak çalışan Bay (A) evinde kullanmak üzere, beyaz eşya perakende ticareti ile uğraşan (B) Ltd. Şti.’nden 20.000 TL tutarında bir buzdolabı satın almıştır. Söz konusu buzdolabının tutarı 7.000 TL’lik haddi aştığından bu işleme ait tahsilat ve ödemenin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması gerekmektedir. Söz konusu tahsilat ve ödemede tevsik zorunluluğuna uyulmaması durumunda memur Bay (A) ve (B) Ltd. Şti.’ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.

Tevsik zorunluluğu kapsamındaki ödemelerin tahsilatı yapanın hesabına, bizzat aracı finansal kurumların şubelerine gidilmek ve işleme ait açıklamalara da yer verilmek suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacaktır.

Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (C), mobilya perakende ticareti ile uğraşan (D) Ltd. Şti.’den 15.000 TL tutarında bir masa satın almıştır. Bay (C) söz konusu ödemeyi gerçekleştirmek için (D) Ltd. Şti.’nin hesabının bulunduğu bankanın bir şubesine gitmiş, işleme ait açıklamalara yer vermek ve karşılığında banka dekontu almak suretiyle ödemeyi yerine getirmiştir. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacak ve Bay (C) ile (D) Ltd. Şti.’ne ceza uygulanmayacaktır.

Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (E), cep telefonu perakende ticareti ile uğraşan Bay (F)’den 25.000 TL tutarında bir cep telefonu satın almıştır. Bay (E) söz konusu cep telefonunun bedelini işlem anında nakit olarak Bay (F)’ye ödemiştir. Bay (F) ise söz konusu tutarı banka şubesine giderek kendi hesabına yatırmıştır. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmamış olacak ve Bay (E) ile Bay (F)’ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.”

MADDE 4- Aynı Tebliğin “4.2. Kapsamda Olmayan Tahsilat ve Ödemeler” başlıklı bölümünün (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların (mükellef olmayanlar hariç olmak üzere) yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikinin sağlanması zorunludur.),”

MADDE 5- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.